

Ekspertes: Hollandske afgørelser kan på sigt udfordre dansk deltagelse i Dublin-forordning

Juraprofessorer mener, at to afgørelser i det hollandske retssystem kan blive første skridt på vejen mod, at Danmarks medlemskab af den vigtige Dublin-forordning kan udfordres.

TILFØJ TIL LÆSELISTE

Syriske flygtninge på den sønderjyske motorvej i 2015 er blevet billedet på flygtningekrisen. Sagerne fra Holland omhandler netop syrere, der kom til landet det år. Nu er de i Holland. Arkivfoto: Ernst van Norde/Ritzau Scanpix

SOFIE ØGÅRD GØTTLER

På en hollandsk myndigheds hjemmeside blev der den 6. juli offentliggjort to opsigtsvækkende afgørelser formuleret på hollandsk fra landets øverste

forvaltningsdomstol, Raad van State, med danske asylafviste Syrien-flygtninge i hovedrollen. Afgørelser, der nu viser sig at have potentiale til at slå sprækker i Danmarks fordelagtige medlemskab af hjørnestenen i EU's flygtningepolitik, Dublin-forordningen.

Det vurderer juraprofessorer og flere aktører.

Ifølge afgørelserne er der så stor forskel på dansk og hollandsk asylpolitik, at domstolen vurderer, at myndighederne ikke uden yderligere stillingtagen kan sende syriske asylsøgere fra Danmark tilbage til Danmark, som det ellers er hensigten med EU's Dublin-forordning.

Den hollandske asylforvaltning skal i stedet kunne garantere, at »forbuddet mod umenneskelig behandling bliver overholdt af de danske myndigheder«, inden der træffes beslutning om, om syrerne sendes tilbage til Danmark. Det skyldes, at danske myndigheder – modsat hollandske – vurderer, at det er sikkert nok for bestemte syriske flygtninge at rejse tilbage til udvalgte provinser i Syrien, herunder Damaskus. De udsendes dog for nu i realiteten ikke, men skal opholde sig på udrejsecentre eller forlade landet.

Dublin-forordningen er helt central i EU's flygtningepolitik. Den dikterer, at flygtnings asylansøgning som udgangspunkt skal behandles i det land, som de først søgte asyl i. Dermed sikrer man, at asylsøgere ikke rejser til andre lande og søger asyl.

Sagen udspringer bl.a. af, at fire syrere i juli sidste år appellerede en afgørelse, hvor hollandske myndigheder afviste at behandle deres ansøgning om midlertidig asylopholdstilladelse. De havde alle enten fået afslag på asyl i Danmark eller var i færd med at få behandlet deres ansøgning her og var derfor altså rejst mod syd.

Marijn van Bronkhorst, talsperson fra Raad van State, fastslår, at afgørelserne er endelige, og at de hollandske asylmyndigheder nu er forpligtet til at revurdere beslutningen om ikke at behandle syrerens asylansøgning. Det gælder også fremtidige sager.

Dublin-forordningen

Ifølge Dublin-forordningen, som EU-landene samt Island, Norge, Schweiz og Liechtenstein har tilsluttet sig, skal flygtnings asylansøgning behandles i det land, som de har søgt i. Dermed sikrer man, at asylsøgere ikke rejser til andre lande og søger asyl.

Derfor vil de også som udgangspunkt blive sendt tilbage til det land, de først søgte asyl i, skulle de rejse videre.

Forordningen bygger på et centralt tillidsprincip, som består i, at medlemslande som udgangspunkt stoler på, at flygtningene vil få ens behandling i overensstemmelse med bl.a. menneskerettighederne, uanset hvilket medlemsland de søger asyl i.

Bl.a. Grækenland har tidligere fået stempel som usikkert, fordi landet ikke levede op til det tillidsprincip.

Første skridt i udfordring

Jens Vedsted-Hansen, professor ved Juridisk Institut, Aarhus Universitet, mener, at afgørelserne er opsigtsvækkende og på sigt kan få konsekvenser for Danmark.

»Begrundelsen for de to domme er i sig selv interessant, fordi den hollandske domstol baserer den på, at der er påvist en »evident og fundamental« forskel i asylpraksis mellem Holland og Danmark. Dette kan formentlig ses som et første led i en egentlig udfordring af Danmarks deltagelse i Dublin-systemet i relation til denne sagstype.«

Derfor skal de danske myndigheder tage afgørelserne alvorligt, vurderer han.

»Det er ikke til at sige, hvor mange led der kan være i en sådan proces, og dermed heller ikke hvorvidt og hvornår den må give anledning til bekymring hos de danske asylmyndigheder. Men de har grund til at tage det alvorligt, fordi Danmark i forvejen har en noget marginal placering i Dublin-samarbejdet, samtidig med at Danmark formentlig har ret stærk interesse i fortsat at deltage i dette samarbejde,« siger Jens Vedsted-Hansen.

Han hæfter sig ved, at Raad van State ikke definitivt har sagt, at der ikke kan ske tilbagesendelse til Danmark, men indtil videre kun, at dette vil kræve en nærmere undersøgelse og begrundelse i forhold til de enkelte personer.

»Det er ganske bemærkelsesværdigt, hvis myndighederne i andre EU-stater begynder at tøve med at sende ansøgerne tilbage til Danmark, fordi de ikke længere anser Danmark for et sikkert land, grundet risikoen for at de pågældende bliver videresendt fra Danmark til Syrien.«

Silvia Adamo, lektor i udlændingeret ved Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, vurderer, at Danmark drager »stor nytte« af Dublin-forordningen.

»Det er ekstremt fordelagtigt for den danske stat at være med i Dublin-samarbejdet, som bl.a. statuerer, at asylsøgere skal sendes tilbage til den første medlemsstat, hvor de blev registreret som asylsøgende, eller hvor asylansøgning blev indgivet. Når de fleste asylsøgere kommer sydfra, er det oplagt for Danmark at være med i et system, som gør det geografisk umuligt at nå landets grænser.«

Hun er enig i, at afgørelserne på sigt kan true Dublin-medlemskabet og tolker dommen som en løftet pegefinger fra Holland til Danmark.

»Holland kritiserer indirekte det danske asylsystem, der som det eneste land i EU kan finde på at sende flygtninge tilbage til Syrien. At Danmark tør sende flygtninge tilbage til et usikkert land, hvor de risikerer deres liv og sikkerhed, begynder at trække opmærksomhed fra andre medlemsstater,« siger Silvia Adamo.

Ifølge [tal fra Udlændingestyrelsen](#) har 57 syrere indtil videre i 2022 enten fået inddraget eller ikke forlænget deres opholdstilladelse. For hele 2021 var antallet 453 personer.

Brud med centralt princip

Hos Dansk Flygtningehjælp mener teamleder i Asylafdelingen Cecilia Vejby Andersen, at afgørelserne er påfaldende. Hun er enig i, at de på sigt kan få betydning for Danmarks Dublin-medlemskab.

»Der er alvorlig grund til at tro, at Danmark kan krænke den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 om umenneskelig og nedværdigende behandling, idet syrere risikerer alvorlige overgreb, hvis de sendes tilbage. I det lys er det godt, at Holland ikke blot henviser til tillidsprincippet, som Dublin-forordningen hviler på.«

Tillidsprincippet siger, at landene skal kunne regne med, at flygtninge vil kunne få behandlet deres asylsag i overensstemmelse med de gældende internationale regler – herunder menneskerettighederne. I afgørelsen fremgår det, at man altså ikke blot kan løbe an på tillid. Dansk Flygtningehjælp vil nu følge, om andre europæiske lande, som behandler sager om syriske flygtninge fra Danmark, vil følge trop.

Cecilia Vejby Andersen mener, at afgørelserne vil give genlyd i Holland i tilsvarende sager.

»Jeg mener helt bestemt, at dommen vil danne præcedens i fremtidige sager i Holland. Vi mangler at se, hvordan dommen vil blive fortolket, men fordi der bruges nogle meget brede formuleringer og ikke tales om individuelle hensyn, siger det mig, at den kan få en bred anvendelse.«

Afgørelserne får Martin Lemberg, chef for politik og dokumentation hos Amnesty International Danmark, til at hæve øjenbrynene. Han mener, at de viser, at Danmark med sin asylpolitik er med til at »underminere Dublin-forordningen«.

»Danmark bliver nu fremhævet som havende lavere beskyttelsesstandarder end resten af EU. Og det er direkte grundet myndighedernes politik. Det er overraskende nyt, at Danmark nærmer sig en rolle, som kun Grækenland og Italien har haft, altså hvor de kategoriseres som usikre for andre lande at returnere folk til, fordi inddragelses- og udsendelsespolitikken kan føre til umenneskelig behandling.«

Ekspert forudså situationen

I efteråret 2021 beskrev Jyllands-Posten på baggrund af tal fra Hjemrejsestyrelsen, at udviste syriske flygtninge drog til andre EU-lande, når danske myndigheder inddrog deres opholdstilladelse. Her besøgte avisen en syrisk flygtningefamilie, som havde fået inddraget deres opholdstilladelse i Danmark og var rejst til Holland for at prøve lykken på ny.

»Det er ikke en mulighed at tage tilbage til Syrien. Og jeg vil aldrig lade mine børn vokse op i det fængsel, som de kalder et udrejsecenter i Danmark,« fortalte faderen i familien, Wael Bakdounes, fra det midlertidige hjem i den hollandske by Nijmegen.

LÆS OGSÅ

Et nyt fænomen kan få vidtrækkende

konsekvenser: **Danmarks udviste syrere rejser ikke hjem – i stedet ender de i andre EU-lande**

Dengang forudså flere eksperter på området, at Danmark kunne komme i problemer, hvis lande begyndte at betragte Danmark som et usikkert land. De hollandske kendelser er dermed den foreløbige kulmination på den forudsigelse.

Advokat Niels-Erik Hansen repræsenterede flygtningene fra en af de to hollandske sager, da de boede i Danmark. Han frygter, at afgørelsen vil trække sagerne »yderligere i langdrag« og opfordrer personerne til at komme tilbage til Danmark og få rejst deres sag for Flygtningenævnet.

»Jeg mener, at afgørelsen siger, at Danmark optræder totalt asocialt og usolidarisk – både over for flygtningene og vores nabolande.«

Ministerium: Ingen samarbejdsproblemer

Udlændinge- og Integrationsminister Kaare Dybvad Bek har ikke haft mulighed for at stille op til interview.

Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyser i et skriftligt svar, at »asylbehandlingen i Danmark overholder vores internationale forpligtelser, herunder FN's Flygtningekonvention og forbuddet mod *refoulement*«: »De danske udlændingemyndigheder oplever ikke problemer med samarbejdet om Dublin-overførsler med Holland – hverken den ene eller den anden vej. Ministeriet kan oplyse, at der i 2021 blev truffet afgørelse om overførsel fra Holland til Danmark i 132 tilfælde.«

Socialdemokratiets udlændinge- og integrationsordfører, Kasper Sand Kjær, mener ikke, at afgørelserne kan have indvirkning på det danske Dublin-samarbejde.

Adspurgt, om afgørelserne gør indtryk på ham, svarer han:

»Det gør det egentlig ikke. Jeg synes ikke, det er op til mig at vurdere, hvilken udlændingepolitik man vil føre i Holland. Det må de hollandske politikere stå på mål for over for deres egen befolkning. Vi står på en linje, hvor vi skal have

kontrol med, hvem der kommer til Danmark og får asyl, og hvis man kommer fra et sted, der er sikkert, skal man vende hjem til sit hjemland,« siger han og tilføjer, at et bredt flertal i Folketinget bakker op om regeringens asylpolitik.